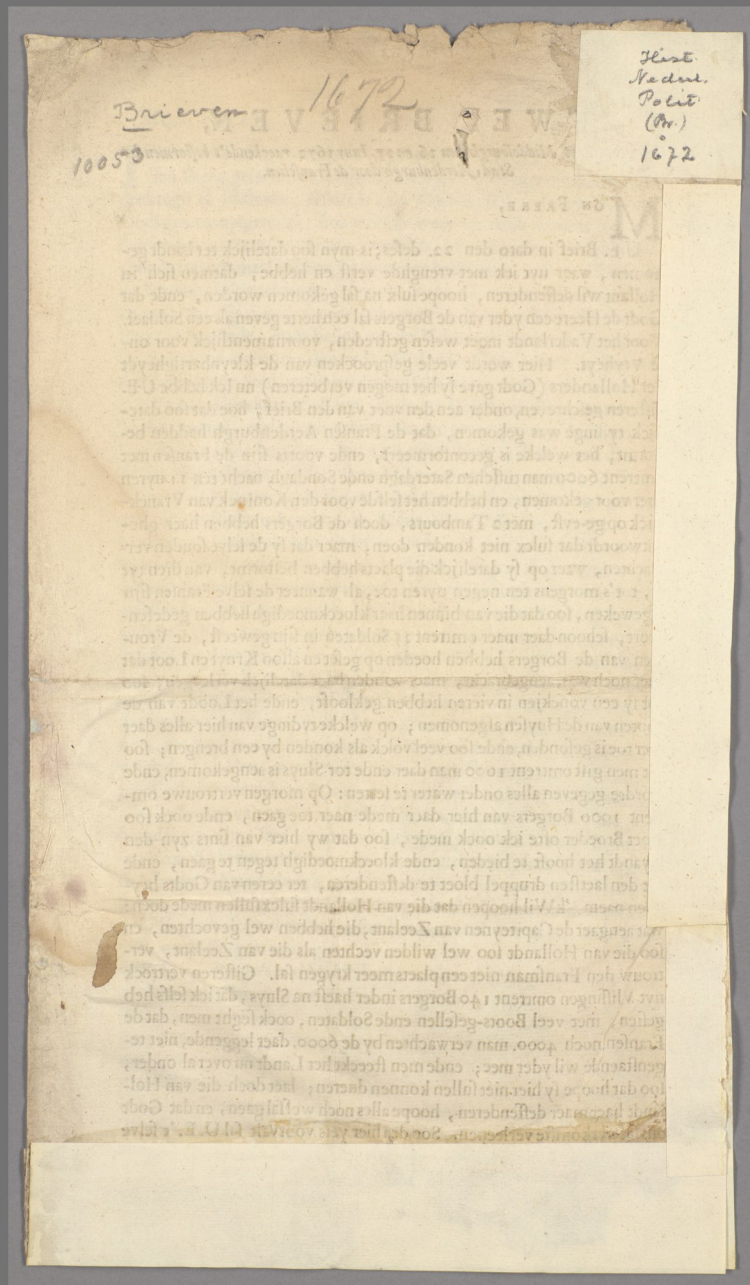

Twée brieven, geschreven uyt Middelburgh den ...

Tryck // / I25 B14c Br. Fol. 1672

Tillkomstår 1672

Digitaliserad år 2019

National Library
of Sweden

T W E E B R I E V E N,

Geschreven uyt Middelburgh den 26. en 27. Juny 1672. raeckende 't bestormen der Stad Aerdenburgh door de Franschen.

MON FRERE,

U. E. Brief in dato den 22. deses, is myn soo datelijck ter handt gekomen, waer uyt ick met vreughde verstaen hebbe, datmen sich in Hollant wil deffenderen, hoope sulcx na sal gekomen worden, ende dat Godt de Heere een yder van de Borgers sal een herte geven als een Soldaet. Voor het Vaderlandt moet wesen gestreden, voornamentlijck voor onse Vryheyt. Hier wordt veele gesproocken van de kleynhartigheydt der Hollanders (Godt geve sy het mogen verbeteren) nu Ick hebbe U. E. gisteren geschreven, onder aen den voet van den Brief, hoe dat soo datelijck tydinge was gekomen, dat de Fransen Aerdenburgh hadden bestormt, het welke is geconformeert, ende voorts sijn de Fransen met omtrent 6000 man tusschen Saterdagh ende Sondagh nacht ten 11 uyren daer voor gekomen, en hebben het selfde voor den Koninck van Vranckrijck opge-eyft, met 2 Tambours, doch de Borgers hebben haer gheantwoordt dat sulcx niet konden doen, maer dat sy de selve souden verwachten, waer op sy datelijck die plaets hebben bestormt, van dien tyt af, tot 's morgens ten negen uyren toe, als wanneer de selve Fransen sijn afgeweken, soo dat die van binnen haer kloeckmoedigh hebben gedefendeert, schoon daer maer omtrent 25 Soldaten in sijn geweest, de Vrouwen van de Borgers hebben hoeden op geset en alsoo Kruyt en Loot dat daer noch was, aengebracht, maer vonden haer datelijck verleege, soo dat sy een vonckjen in vieren hebben geklooft, ende het Loot van de gooten van de Huysen afgenomen; op welke tydinge van hier alles daer naer toe is gefonden, ende soo veel volck als konden by een brengen; soo dat men gift omtrent 1000 man daer ende tot Sluys is aengekomen, ende is ordre gegeven alles onder water te setten: Op morgen vertrouwe omtrent 1000 Borgers van hier daer mede naer toe gaen, ende oock soo moet Broeder ofte ick oock mede, soo dat wy hier van sints zyn den Vyandt het hoeft te bieden, ende kloeckmoedigh tegen te gaen, ende tot den laetsten druppel bloet te deffenderen, ter eeren van Godts heyligen naem. 'kWil hoopen dat die van Hollandt sulcx sullen mede doen: wat aengaet de Capiteynen van Zeelant, die hebben wel gevochten, en soo die van Hollandt soo wel wilden vechten als die van Zeelant, vertrouw den Fransman niet een plaets meer krygen sal. Gisteren vertrock uyt Vlissingen omtrent 140 Borgers inder haest na Sluys, dat ick selfs heb gesien, met veel Boots-gefallen ende Soldaten, oock seght men, dat de Fransen noch 4000. man verwachten by de 6000. daer leggende, niet tegenstaende wil yder mee; ende men steeckt het Landt nu over al onder, soo dat hoope sy hier niet sullen kunnen dueren; laet doch die van Hollandt haer maer deffenderen, hoope alles noch wel sal gaen, en dat Godt ons sal uytkomst verleenen. Soo dra hier yets voorvalt sal U. E. 't selve laten weten. Hier mede eyndigende blijve U. E. Broeder W. T.

In Middelburgh den 26. Juny 1672. maendaegh.

MON FRERE,

Ick hebbe U. E. gisteren geschreven hoe dat het volck van Vlissingen, soo Boots-gefallen als Borgers sijn uytgetrocken naer Sluys, om Aerdenburgh te assisteren, sedert is daer Godt danck, wat goedts door Gods genade uytgerecht, hoe wel seer weynigh volck teghens soo veel duysenden van Fransen waren; 't welck is, dat de Fransen Aerdenburgh voor de tweede mael hebben beginnen te bestormen, tusschen Sondagh en Maendaghs's nachts ten 1. uyren, ende dat met een grooten moedt en couragie, sy waren alreede gekomen in de halve Maen die voor de Poort is leggende, ende besigh om de Val-brugh neer te krijgen, om soo de Stadt te overrompelen ende alles dood te slaen, maer de Borgers met de weynige Soldaten lieten die van selfs neer, ende vielen doen op den Vyandt kloeckmoedigh uyt, ende het Volck van Sluys die tot assistentie quamen, vielen van achter met een groot getier in de Franschen haer staert, ende begosten daer toen alles doodt te slaen, ende die van de Stadt aen d'ander zijde, soo dat sy wel omtrent 10 a 1100. Franschen in dien storm hebben doodt geslagen, ende omtrent 600. gevangen binnen Sluys gebraght, die heden alhier sullen komen; soo dat Godt danck Aerdenburgh weder is ontfet, en nu van alles beter werdt voorsien, ende resterende sijn op de vlucht geslagen; de gantsche wegh is daer omtrent vol doode menschen. Het meeste werck is door de Boots-gefallen van den Commandeur Jan Matthyssen, die daer by is geweest, gedaen, alsoo die met haer houwers op de Franschen vielen, ende soo sterck door drongen, slaende alles dood, dat de Franschen haer dadelijck op de vlucht mosten begeven, waer door goeden beuyt is ghemaeckt. Hadden die van Hollandt de couragie om de Franschen onder de oogen te sien, sy souden de selve haest wegh helpen, want soo een kleyn maght heeft met de hulpe van Godt soo veel duysenden verflagen, en wegh doen vlieden, men seght van 6000. ende sommige van meerder getal; Godt geve doch haer wijsheydt, kloeckmoedigheyt, en verstant om alles ten besten van ons lieve Vaderlant, 't welck met vier mael soo veel bloed is gekocht; Daer is van ons volck geen gebleven, soo men seght, als een Vrou die kruyt aen brocht, die is daer van dewijl sy 't in 't hemt droeg, en 't kruyd in brand vloogh, wat verbrandt; en soo men seght, doch niet seccker, 2. a 3. Borgers uyt Aerdenburgh dood. Nu wat vorders passeert sal U. E. geadviseert worden, alsoo het port wel weerd is, ende geeft U. E. mede Borgers couragie.

P. S. De Burgers van Middelburgh hebben al klaer geweest om uyt te trecken, maer daer is ordre ghekomen van t'huys te blijven, en soo datelijck wordender noch 3. Compagnien Soldaten tot laet vande Burgers aengenomen, die soo grooten toeloop hebben, en heden klaer sullen wesen om op morgen ofte overmorgen na Bergen op Zoom te gaen, en de Burgers sullen hier het Landt bewaren aen de Zee-kant: ende wy bedroeven ons selven, te moeten hooren dat de Hollanders soo kleynmoedich sijn. Tot Sas sijn mede omtrent 15000. Fransen, maer derven niet aenkomen, ende alles is daer onder water, soo dat wy hier voorgenomen hebben goet en bloet op te setten voor ons Vaderlant. U. E. toegenegen Broeder W. T.

In Middelburgh den 27. Juny 1672. z

morgens 8. uyren.

MON... 1672

Ik hebbe U. E. gisteren gelyken hoe dat het volck van
1000 mans-gelieven als burgeren sijn uytgeroepen met de
behoefte te sterven, sedert is daer Godt dank, want
Godegenade uytgeroepen, hoe welker weynich volck noch

duytschen van Francken waren; welckis, dat de Francken Aerdend
voor derweede maal hebben begonnen te herstellen, tusschen Sond
en Maendaghs nacht ten 1. uyt, ende dat met een grooten mo
en couraige, sy waren alreede gekomen in de hant Maen die voor
poort is leggende, ende heyligh om de Val-brugh naar te krijgen
toe de Stadre-overwappelen ende alles dood te slaen, maar de Borg
met de weynige Soldaten die van alle neer, ende vielen daer
den Vyand kloekmoedigh wt, ende het Volck van sluyt die tot d
hant dajnen, vielen van achter met een groot getier in de Franck
hant slact, ende begonen daer toen alles dood te slaen, ende die
de Stadre van dander zijde, toe dat sy wel ontrent 10 a 1200 Fran
ken in dien vorm hebben doodt gelayen, ende ontrent 1000 gew
gen binnen sluyt gebracht, die hebben alhier sullen komen; toe
Godt dank Aerdendigh weder is ontet, en nu van alles beter we
voort, ende derweyde sijn op de vlucht gelayen; de gantche we
is daer ontrent vol doode menschen. Het meeste weck is doot de Bo
gelieven van den Commandeur Jan van der Vliet, die daer by is gewo
geden, alsoo dient haer houwe op de Francken vielen, ende h
srick door drongen, slande alles doot, dat de Francken haer da
sick op de vlucht wassen begonen; want door goeden deyt is h
maecte. Maeken die van Hollant de couraige om de Francken on
de ooghen te sien, sy souden te selve half wegh helpen, want toe een kle
ne magt heeft mede hulpe van Gode toe veel duysenden verlayen,
weyde daer vielen, men segt van 1000. endelominge van mander
tal: Godegeve doch haer wijsheyde, kloekmoedighheyde, en verstant
alreest hebben van ons lieve Vaderland, welck met vier maal toe ve
died is ghecocht. Daer is van ons volck geen gebleven toe men seght
en Vion die kruyt een brocht die is daer van dewijl sy in t'ant
en s'kruid in brand vloogh, wat verbrand; en toe men seght, doch
tecken, dat Borg wt Aerdendigh doot. Nu wat anders palle
sal U. E. gelyken worden, alsoo het port wel weerd is, ende ge
U. E. mede burgers couraige.

U. E. mede burgers van Middelburgh hebben al klaar gewelt om uyt te
trecken, maar daer is ont' reghkonnen van t'uytse blijven, en toe daer
sijck wordender noch 3. Companien soldaten toe sijn van de Burgers
genomen, die toe grooten toeloope hebben, en hebben s'kruid sullen w
om op morgen ont' overmorgen na Bergen op Zoom te gaen; en de Bur
gers sullen hier het Landt bewaren van de Zee-kant; ende wy bedroeven
ons selven, te moeten hooren dat de Hollanders toe kloekmoedich
Teo 22 sijn mede ontrent 1200. Francken, want derweyde sijn